

ΠΕΣ ΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ ΖΩΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παιδιά, θα ήθελα σήμερα να σκεφτείτε και να μου απαντήσετε στο εξής ερώτημα: Τι είναι αυτό που σας φοβίζει περισσότερο;

(Αφήνουμε τα παιδιά να εκφραστούν και τα ακούμε με προσοχή. Οπωσδήποτε θα αναφέρουν και το θάνατο, οπότε παίρνουμε από εκεί αφορμή και ξεκινάμε το θέμα μας. Αν τα παιδιά δεν το αναφέρουν ή αν δυσκολεύονται να ξεκινήσουν τη συζήτηση μπορούμε να πούμε τα εξής:)

Έρευνες, παιδιά, έχουν δείξει ότι οι έφηβοι της ηλικίας σας αντιμετωπίζουν τα εξής θέματα που τους προκαλούν άγχος:

- πολλές δραστηριότητες ή υποχρεώσεις
- οικονομικά προβλήματα στο σπίτι
- διαμάχες με συμμαθητές και φίλους
- θάνατος κοντινού προσώπου

Σήμερα παιδιά θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε ένα από αυτά τα θέματα το οποίο απασχολεί κάθε άνθρωπο: τον θάνατο και την ζωή πέρα από αυτόν.

Ο θάνατος είναι το πιο βέβαιο γεγονός στη ζωή του ανθρώπου, αλλά είναι και ένα μυστήριο, μια κατάσταση δηλαδή, μπροστά στην οποία ο άνθρωπος στέκεται με φόβο και δέος. Οι περισσότεροι άνθρωποι, πάντως, φοβούνται μόνο και μόνο από άγνοια, επειδή αγνοούν βασικές αλήθειες γι' αυτό το γεγονός.

Αυτές τις αλήθειες τις συναντάμε υπέροχα διατυπωμένες στην Ορθόδοξη Εκκλησία μας. Και όσοι τις μαθαίνουν, αμέσως ανακαλύπτουν ότι η ζωή τους έχει ιδιαίτερο βάθος και σπουδαίο νόημα· αποκτά διαστάσεις που εγγίζουν την αιωνιότητα!...

Είναι ευκαιρία λοιπόν σήμερα να ενημερωθούμε υπεύθυνα για το σπουδαίο αυτό θέμα και να γνωρίσουμε τις θέσεις της ορθόδοξης πίστης μας για τον θάνατο, αλλά κυρίως για τη ζωή μετά από το θάνατο.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

1. Τι είναι ο θάνατος; (...)

Οι άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας μας, φωτισμένοι από το Άγιο Πνεύμα, μας διδάσκουν ότι θάνατος είναι ο χωρισμός της ψυχής από το σώμα. Ο θάνατος ήλθε σαν συνέπεια της αμαρτίας, της απομάκρυνσης του ανθρώπου από τον Θεό. Η πτώση των πρωτοπλάστων Αδάμ και Εύας,

οδήγησε στον χωρισμό του ανθρώπου από την πηγή της Ζωής, τον Θεό (πνευματικός θάνατος) και ακολούθησε αργότερα ο σωματικός θάνατος, δηλαδή ο χωρισμός της ψυχής από το σώμα.

Διακόπτει λοιπόν την επίγεια ζωή μας ο σωματικός θάνατος, χωρίζοντας την ψυχή από το σώμα.

2. Και στη συνέχεια, μετά θάνατον, τι γίνεται;...

- Το μεν σώμα θάβεται στον τάφο και διαλύεται με τη φθορά και την αποσύνθεση.
- Η ψυχή όμως συνεχίζει να ζει και μετά θάνατον!

Τη μεγάλη αυτή αλήθεια την βεβαιώνει ο ίδιος ο Θεός. Διαβάζουμε στην Αγία Γραφή: «Επιστρέψη ὁ χοῦς ἐπὶ τὴν γῆν, ὡς ἦν, καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψη πρὸς τὸν Θεόν, ὃς ἔδωκεν αὐτό» (Εκκλ. ιβ' 7), δηλαδή θα επιστρέψει το χώμα, δηλαδή το σώμα μας στη γη, όπως ήταν προτού να δημιουργηθεί και η ψυχή θα επιστρέψει πάλι στον Θεό.

Επίσης ας προσέξουμε πολύ τα λόγια του ίδιου του Χριστού μας, όταν ήταν Εσταυρωμένος και είπε προς τον εκ δεξιών Του ληστή, ο οποίος μετανοώντας για τις αμαρτίες του, Τον είχε ικετεύσει: «Μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ Σου». Τότε τι του απαντάει ο Κύριος; Τον βεβαιώνει ότι: «Σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ» (Λουκ. κγ' 43). Σήμερα, δηλαδή, θα βρίσκεσαι μαζί μου στον Παράδεισο! Αυτή η λέξη, «σήμερον», φανερώνει ότι αμέσως μετά το τέλος της επίγεια ζωής αρχίζει μια άλλη, ουράνια ζωή. Συνεπώς μετά το θάνατο η ψυχή περνάει στην αιωνιότητα!

3. Πού πηγαίνει η ψυχή μετά τον θάνατο; (...):

α. Τα τελώνια

Ο άγιος Κύριλλος, Πατριάρχης της Αλεξάνδρειας της Αιγύπτου, λέει ότι όταν χωρίζεται η ψυχή από το σώμα, στέκονται μπροστά στην ψυχή, από τη μια μεριά οι φωτεινοί άγγελοι του Θεού και από την άλλη οι σκοτεινοί δαίμονες. Αρχίζει τότε ένας πολύ σκληρός αγώνας μεταξύ των αγγέλων και των δαιμόνων για το ποιος θα παραλάβει την ψυχή. Οι πονηροί δαίμονες στήνουν τότε τα λεγόμενα «τελώνια», κατηγορώντας την ψυχή για διάφορες αμαρτίες, εμποδίζοντάς την να ανεβεί στον ουρανό. Μάλιστα ο άγιος Κύριλλος αναφέρει ότι κάθε αμαρτία της ψυχής έχει το δικό του «τελώνιο». Έτσι υπάρχει τελώνιο «καταλαλιάς», «οράσεως ομμάτων», «ακοής», «φθόνου», «υπερηφανείας» κλπ. για τα αντίστοιχα αμαρτήματα.

Όμως και οι άγιοι άγγελοι δεν εγκαταλείπουν την ψυχή στα πονηρά τελώνια, αλλά την υπερασπίζονται απαριθμώντας όλες τις αγαθοεργίες που έπραξε είτε με τα λόγια ή με έργα ή με τη σκέψη της. Αν λοιπόν η ψυχή βρεθεί ότι έζησε με μετάνοια, εξομολόγηση και αγάπη προς τον Θεό και τους ανθρώπους, παραλαμβάνεται από τους αγίους αγγέλους και πορεύεται στην ατελείωτη χαρά της αιωνίου ζωής μαζί με τον Θεό. Αν όμως έζησε με αδιαφορία και αμέλεια για την πνευματική ζωή, χωρίς μετάνοια και εξομολόγηση, τότε οι άγγελοι με βαθιά λύπη την

εγκαταλείπουν και την παραλαμβάνουν οι σκοτεινοί δαίμονες για να την ρίξουν στις φυλακές του Άδη, μακριά από το Φως και την αγάπη του Θεού.

Σ' αυτόν τον τελωνισμό των ψυχών αναφέρεται μία πολύ ωραία ευχή, που διαβάζεται στην Εκκλησία μας, κάθε βράδυ στην ακολουθία του μικρού Αποδείπνου και απευθύνεται προς την Υπεραγία Θεοτόκο, ξεκινώντας ως εξής: «Άσπιλε, αμόλυντε, άφθορε, άχραντε, αγνή Παρθένε...». Και αφού υμνούμε την Παναγία και την παρακαλούμε να μας συμπαραστέκεται στη ζωή μας, σε κάποιο σημείο την παρακαλούμε να σταθεί δίπλα μας και κατά την ώρα του θανάτου: «Καί έν τῷ καιρῷ τῆς έξόδου μου, τήν άθλίαν μου ψυχήν περιέπουσα καί τάς σκοτεινάς ὄψεις τῶν πονηρῶν δαιμόνων πόρρω αὐτῆς άπελαύνουσα». Και όταν φεύγω πια απ' αυτόν τον κόσμο, να περιφρουρείς την άθλια ψυχή μου και να διώχνεις μακριά της τα σκοτεινά πρόσωπα των πονηρῶν δαιμόνων.

β. Σε τόπο νοητό

Όταν λοιπόν η ψυχή εγκαταλείψει το σώμα και περάσει από τα τελώνια, κατατάσσεται σύμφωνα με τα έργα της σε ανάλογη κατάσταση και πορεύεται σε κάποιον «τόπον νοητόν», όπως τον ονομάζει ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, σ' έναν τόπο δηλαδή που δεν μπορούμε να τον περιγράψουμε με υλικές έννοιες, αλλά με πνευματικές, αφού οι ψυχές μας είναι πνεύματα.

Εκεί, σ' αυτόν τον τόπο, η κάθε ανθρώπινη ψυχή περιμένει την κοινή ανάσταση των σωμάτων και την τελική κρίση. Άρα λοιπόν, όπως σημειώνει ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, είναι εντελώς ανυπόστατα και «απίθανα» αυτά που υποστηρίζουν μερικοί, ότι τάχα οι ψυχές κινούνται από το ένα μέρος στο άλλο και περιπλανώνται στους τόπους που πέρασαν όταν ζούσαν στη γη.

4. Πώς ζουν εκεί οι ψυχές;

Την κατάσταση αυτή η οποία θα διαρκέσει μέχρις ότου γίνει η γενική κρίση των ανθρώπων από τον Χριστό, κατά τη Δευτέρα Παρουσία Του, οι άγιοι Πατέρες την ονόμασαν μέση κατάσταση. Βέβαια λεπτομέρειες για το πως ζουν οι ψυχές σ' αυτή τη μέση κατάσταση δεν γνωρίζουμε. Ωστόσο από όσα μας αποκάλυψε η Αγία Γραφή και μας διδάσκουν οι θεοφόροι Πατέρες, μπορούμε να πούμε δύο χαρακτηριστικά στοιχεία:

α. Κατάσταση αναμονής

Στη μέση κατάσταση η ψυχή αναμένει την ένδοξη και φοβερή Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα που αναφέρει ο Μέγας Αθανάσιος: Όπως όταν ένας βασιλιάς καλεί φίλους να τους κάνει το τραπέζι και καταδίκους για να τους τιμωρήσει, οι μεν φίλοι περιμένουν με χαρά μπροστά στο παλάτι την ώρα του δείπνου, οι δε κατάδικοι, κλεισμένοι στη φυλακή, αισθάνονται στενοχώρια και αγωνία για την επερχόμενη τιμωρία, έτσι πρέπει να νοούμε ότι ζουν οι ψυχές των δικαίων και των αμαρτωλών που έφυγαν από τον κόσμο αυτό πριν από εμάς.

β. Πρόγευση, όχι τέλεια ανταπόδοση

Κατά την μέση κατάσταση η ψυχή δεν λαμβάνει την πλήρη ανταπόδοση ούτε της αρετής ούτε της κακίας. Εκεί προγέυεται απλώς τη μακαριότητα του Παραδείσου ή τις τιμωρίες της κολάσεως. Ο ιερός Χρυσόστομος τονίζει το γεγονός ότι ακόμα και οι Άγιοι δεν απολαμβάνουν σε τέλειο βαθμό τα αγαθά της Βασιλείας των Ουρανών, διότι αυτά θα τους δοθούν όταν έλθει η συντέλεια του κόσμου και γίνει η τελική Κρίση, οπότε θα ακούσουν από το στόμα του Χριστού: «Δεϋτε οί εύλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τήν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπό καταβολῆς κόσμου» (Ματθ. κε' 34) . Και προσθέτει ο ιερός Πατήρ: Πόσο σπουδαίο πράγμα είναι να περιμένουν ο δίκαιος Αβραάμ και ο απόστολος Παύλος, εσένα για να λάβετε μαζί τα ουράνια βραβεία!

Πάντως οι ψυχές των δικαίων οπωσδήποτε ζουν μια ζωή ασύγκριτα ανώτερη από εκείνη του παρόντος κόσμου, διότι είναι εκεί πολύ πιο κοντά στον Θεό που είχαν αγαπήσει ήδη από αυτήν εδώ τη ζωή.

5. Ποια είναι η σχέση των κεκοιμημένων μαζί μας; (...)

Ακριβώς επειδή η ψυχή μας εξακολουθεί να ζει, για την Εκκλησία οι νεκροί είναι «κεκοιμημένοι». Σαν ύπνος ο θάνατος, που τους κλείνει τα σωματικά μάτια, αλλά δεν τους οδηγεί στην ανυπαρξία.

Επειδή, λοιπόν, οι κεκοιμημένοι είναι μέσα στην παρουσία του Θεού, ο οποίος είναι πανταχού παρών, οι ψυχές τους βρίσκονται και κοντά μας, είναι σε επικοινωνία μαζί μας· το Άγιο Πνεύμα τους αποκαλύπτει τα προβλήματα και τις ανάγκες μας κι έτσι παρακολουθούν την πορεία της ζωής μας. Είναι πολύ χαρακτηριστικό ότι ο πλούσιος της παραβολής του πλουσίου και του Λαζάρου, ενώ βρισκόταν στην οδύνη της κολάσεως, ενδιαφερόταν για τους συγγενείς του και παρακαλούσε τον Αβραάμ να στείλει τον Λάζαρο για να τους παρακινήσει σε μετάνοια. Πολύ περισσότερο οι Άγιοι και όλοι οι ευσεβείς αδελφοί μας, που έφυγαν από τον κόσμο αυτό, παρακολουθούν τους αγώνες και τις αγωνίες μας, τις νίκες και τις ήττες μας και πρεσβεύουν προς τον Θεό για εμάς, αφού τώρα βρίσκονται πιο κοντά στο θρόνο της Χάριτος.

Αντίστοιχα κι εμείς οι ζωντανοί προσευχόμαστε για τους κεκοιμημένους. Οι Θείες Λειτουργίες και τα μνημόσυνα, όταν μάλιστα συνοδεύονται με ελεημοσύνες και κυρίως με την προσωπική μας μετάνοια, προσφέρουν πολύ μεγάλη ωφέλεια στις ψυχές των κεκοιμημένων συγγενών και φίλων μας.

Ο θάνατος δεν είναι το τέρμα της ζωής μας· είναι το πέραςμα προς την αιωνιότητα! Ο Χριστός φρόντισε να μας απαλλάξει από τις φοβερές συνέπειες του θανάτου: «θανάτω θάνατον πατήσας», ψάλλουμε θριαμβευτικά το Πάσχα. Με τον θάνατό Του πάτησε την εξουσία του θανάτου στη ζωή μας. Με την Ανάστασή Του έκανε το θάνατο, «κοίμηση», προσωρινό ύπνο μέχρι την Δευτέρα Παρουσία Του! Ας μη φοβόμαστε λοιπόν τον θάνατο, αλλά την αμαρτία η

οποία μπορεί να μας κρατήσει μακριά από τον Θεό μετά τον θάνατο, δυστυχισμένους αιώνια. Ας φροντίζουμε λοιπόν να ζούμε σύμφωνα με το θέλημα του Θεού, ας μετανοούμε κι ας αγωνιζόμαστε διαρκώς. Διότι τότε, την ώρα της «κοίμησής» μας, άγγελοι φωτεινοί θα έρθουν να μας προϋπαντήσουν και να μας οδηγήσουν στη Βασιλεία των Ουρανών, την οποία μακάρι όλοι να κληρονομήσουμε με τις πρεσβείες της Παναγίας Μητέρας του Κυρίου μας και όλων των Αγίων.

ΣΥΝΘΗΜΑ: Είσαι πλασμένος για να ζήσεις αιώνια! Ζήσε από τώρα ενωμένος με τον Κύριο για να είσαι αιώνια ευτυχισμένος μαζί Του!